

Podsumowanie trzeciego spotkania polskich interesariuszy w ramach projektu MIRRIS – 25 czerwca 2015 r.

I. Wprowadzenie

W dniu 25 czerwca 2015 r. w PARP odbyła się trzecia debata polskich interesariuszy w ramach międzynarodowego projektu MIRRIS (dalej: Projekt), pn. „**Dialog nt. udziału Polski w europejskich programach badawczych z udziałem krajowych interesariuszy i przedstawicieli MIRRIS - runda trzecia**”.

Trzecia debata w ramach Projektu służyła omówieniu **rezultatów poprzednich spotkań**, ujętych w **planie działania**, opisujący **wyzwania i działania** w obszarze zwiększenia udziału Polski w programach ramowych UE oraz **ustalenie, które z nich będą wdrażane w najbliższej przyszłości**. Następnym etapem przewidzianym w Projekcie będzie objęcie wybranej instytucji coachingiem w celu przygotowania jej do wdrożenia **nowego instrumentu**. Jego zakres zostanie określony na podstawie wyników Projektu, a realizacja zacznie się prawdopodobnie w styczniu 2016 r.

Podobnie jak i poprzednie spotkania tak i to odbyło się **w formule okrągłego stołu**, co pozwoliło uczestnikom na swobodną wymianę poglądów i opinii. Spotkanie w ramach trzeciej rundy dialogu moderowała pani Anita Tregner-Mlinaric, przedstawicielka koordynatora Projektu - firmy Meta Group, przy udziale przedstawicieli PARP. W spotkaniu uczestniczyli przedstawiciele administracji, świata nauki oraz instytucji otoczenia biznesu, tj.:

- Polskiej Agencji Rozwoju Przedsiębiorczości,
- Krajowego Punktu Kontaktowego Programów Badawczych UE,
- Ministerstwa Gospodarki,
- Narodowego Centrum Badań i Rozwoju,
- Akademii Leona Koźmińskiego,
- Uniwersytetu Warszawskiego,
- Polskiej Akademii Nauk,
- Ambasady Szwajcarii oraz
- Związku Banków Polskich.

Spotkanie w Polsce tradycyjnie rozpoczęło ostatnią rundę dialogu, który w najbliższym czasie będzie prowadzony w pozostałych krajach uczestniczących w Projekcie.

II. Pierwsza część spotkania

W ramach pierwszej części spotkania przedstawicielka Meta Group przedstawiła **osiem wyzwań, będących podstawą wstępnej wersji planu działań dla Polski**:

- Lepsza promocja i budowanie świadomości w zakresie **korzyści płynących z udziału w programach ramowych UE**,
- Wzmocnienie **synergii** pomiędzy funduszami strukturalnymi a programami ramowymi UE,
- Przeciwdziałanie zjawisku **drenażu mózgow** oraz **lepsze wykorzystanie diaspory**,
- Międzynarodowe promowanie i wzmocnienie rozpoznawalności **polskiej doskonałości badawczej**,
- Wzmocnienie międzynarodowej **mobilności badaczy i partnerstw międzynarodowych**,
- Wdrożenie systemu **ewaluacji** premiującego udział w Europejskiej Przestrzeni Badawczej (ERA) oraz Horyzoncie 2020,
- **Niski udział polskiego przemysłu** w programach ramowych UE,
- Wzmocnienie **innowacyjnego ekosystemu** w Polsce.

Trzecie spotkanie Mirris. Od lewej: prof. Krzysztof Klincewicz (UW), Andrzej Galik (KPK), Zygmunt Krasiński (KPK).

Wybrane przez Meta Group **wyzwania odpowiadały w znacznej mierze trzem podstawowym problemom** (niski poziom zarobków polskich naukowców, niski udział w grantach ERC, niski udział przemysłu w programach ramowych UE) **zidentyfikowanym przez polskich interesariuszy podczas dyskusji**. Dla części z nich bardziej efektywne wydawały się **instrumenty krótkoterminowe**, natomiast dla pozostałych konieczne były **długoterminowe strategie**. Widać jednak, że wszystkie zidentyfikowane wyzwania były istotne i wszystkie powinny zostać w jakiś sposób zaadresowane. Mimo że wszystkie wymienione wyzwania nie mogą być zaadresowane w ramach tego Projektu, wszystkie będą omówione w raporcie będącym jego wynikiem. Jako **najważniejsze wyzwania** wyróżniono pięć:

- Poziom zarobków naukowców i różnica w ich wysokości między UE-13 i UE-15,
- Doskonałość naukowa i jej promocja za granicą,
- Niski udział przemysłu w europejskich programach ramowych,
- Drenaż mózgow – wyzwanie najtrudniejsze do zaadresowania w krótkoterminowej perspektywie,
- Mała mobilność, rozumiana zarówno jako mobilność instytucji, jak i naukowców.

Większość tych wyzwań jest ze sobą powiązana ponieważ w praktyce często odnoszą się do tych samych obszarów. W trakcie debaty nie podjęto decyzji co do wyboru poszczególnych wyzwań do zaadresowania nowym instrumentem.

III. Druga część spotkania

Uczestnicy drugiej części spotkania odnieśli się do przedstawionych w pierwszej części wyzwań z punktu widzenia swojego doświadczenia i reprezentowanych instytucji:

- w zakresie uczestnictwa w programach ramowych UE: **istotny (z operacyjnego punktu widzenia) jest networking i uczestnictwo w sieciach, także w sieciach kadry administracyjnej** zajmującej się aplikowaniem o wsparcie i rozliczaniem projektów.

- w kontekście wynagrodzeń: istnieją poważne różnice między zarobkami w nowych i starych krajach, aczkolwiek jest to **problem systemowy i jako taki nie jest możliwy do rozwiązania na szczeblu operacyjnym. Uczelnie prywatne mają większą swobodę decydowania o zarobkach** i dzięki temu łatwiej im przyciągać naukowców.

- w zakresie **grantów ERC**: potrzebne jest wdrożenie systemu wsparcia wnioskodawców, typu **schematu „granty na granty”**. Dobrym rozwiązaniem jest np. zapraszanie na szkolenia osób, które takie granty uzyskały, aby podzieliły się swoimi doświadczeniami.

- w zakresie niskiej mobilności (zarówno instytucji jak i naukowców): istnieją **różne formy wspierania mobilności**, np. program Cofund w ramach działania Marie Skłodowska-Curie, który mimo wysokich wskaźników sukcesu jest ciągle niedoceniany. Z drugiej strony **mobilność może przyczyniać się do drenażu mózgow** ze względu na oferowane za granicą wyższe zarobki, a także zmianę mentalności wyjeżdżających badaczy i brak takiej zmiany w ich macierzystych instytucjach.

- w zakresie udziału przemysłu w badaniach naukowych: na przykładzie Szwajcarii badania oparte są w znacznej mierze o finansowanie z sektora prywatnego, dużą wagę przykładają się do badań stosowanych. W Polsce w zakresie badań stosowanych i współpracy poważnym problemem jest **pomoc publiczna**. W Szwajcarii działa dużo **inkubatorów przedsiębiorczości, venture capital** działające od wczesnego etapu rozwoju, istnieje też **łatwy dostęp do informacji**. Takie działania powinny być także podejmowane w Polsce.

- w zakresie poprawy współpracy i wspólnych projektów przemysłu z naukowcami choć istnieje naturalny konflikt spowodowanym **odmiennym podejściem**: naukowcom zależy np. na publikacjach, a biznes chce jak najszybciej odnotować zyski. Taka współpraca dobrze działa w pewnych dyscyplinach, jak np. chemia, ale niekoniecznie w przypadku nauk społecznych.

- w zakresie **niewystarczającej synergii** między funduszami strukturalnymi i Horyzontem choć zwrócili uwagę, że istnieje również **znaczna liczba projektów bilateralnych**.

- w zakresie niewystarczającej **komunikacja między instytucjami**, czego przykładami są biuro PolSCA czy przedstawicielstwa województw w Brukseli. **Struktury organizacyjne bowiem istnieją, natomiast brak jest komunikacji pomiędzy różnymi instytucjami**. Kwestia **polskiej obecności w Brukseli** jest niezwykle istotna.

- w zakresie **mobilizacji instytucji** w podejmowaniu działań na rzecz zwiększenia udziału w programach ramowych UE w tym: **szyty na miarę coaching dla instytucji** jest bardzo cenną i potrzebną inicjatywą. Ważne jest jednak **zróżnicowanie tego wsparcia** ponieważ instytucje zajmują się różnymi tematami, stąd mają różne potrzeby szkoleniowe, które to zjawisko występuje nawet w ramach jednej organizacji.

- w zakresie **zwiększanie świadomości** co do roli **administracji, pośredników** wspomagających naukowców oraz MŚP.

To na co zwracali uwagę uczestnicy spotkania to to, że zidentyfikowane w projekcie wyzwania są wzajemnie powiązane, nie można traktować ich odrębnie, niezbędne jest patrzenie na nich z szerszej perspektywy.

IV. Planowane działania

W trakcie spotkania **nie podjęto jasnej decyzji o wyborze priorytetowych wyzwań, jak również nie wskazano jednego obszaru czy też instytucji, które miałyby zostać objęta procesem *coachingu*, a następnie implementacji.** Priorytetyzacja wyzwań, jak również wybór działania objętego coachingiem zostanie dokonana na podstawie rozmów z krajowymi interesariuszami.